

Tante Hertha

Nr. 246, 22. årgang, januar 2019

Et par fotos fra det velbesøgte rejsegilde på Maja og Freias nye hus på Demetervænget (fotos: Stine fra Træværk)

Tante Hertha er Hertha Levefællesskabs informationsblad, som udkommer ca. d. 1. i hver måned. Redaktør: Allan Elm. Redaktionsudvalg: Helle Hansen, Per Clauson-Kaas, Ole Wadsholt og Anne-Lene Jappe.

Folk, som ikke er bosiddende i Hertha og som ønsker at abonnere, kan henvende sig til redaktøren på tlf. 3840 3402 eller pr. mail.

Deadline for stof til bladet er d. 20. i måneden før til: tante@hertha.dk eller i postkassen Landsbyvænget 2A, mærket 'Tante Hertha'. Stof, som kommer efter deadline, kan ikke garanteres bragt!

Tante Herthas mail-adresse: tante@hertha.dk.

KALENDER PÅ HERTHAS HJEMMESIDE www.hertha.dk opdateres løbende.

Hertha er på Facebook (bestyres af Anne-Lene)

Forsidefoto: Dagens Danmark—et par flygtninge fra Mellemøsten afvises ved den danske grænse... Nåh nej!! Det er jo fra årets julespil i Hertha...:-)

Billedet af Krybbespillet på sidste nummers forside blev leveret af Jytte Germondsson og ikke, som fejlagtigt anført, af Anne-Lene.

HerthaKalender

Januar 2019

Torsdag d. 17.	Arrangement for nye Herskindborgere		
Tirsdag d. 22.	Yoga i salen v./Mikkel	Kl. 19.30	Salen

Februar 2019

Lørdag d. 2.	Lørdagscafé	Kl. 14-16.30	Salen
Søndag d. 24.	Landsbymøde	Kl. 19-21	Salen

Marts 2019

Lørdag d. 2.	Lørdagscafé	Kl. 14-16-30	Salen

Datoer for Landsbymøde 2019: 24.2, 7.4, 16.6.

Indhold i dette nummer:

Rubrikannoncer og aktuelt	s. 4	En fortælling om fundraising	s.10
Hilsen fra Simone	s. 5	Januarmyt fra landbruget	s. 14
At lytte til hjertet av vor tid	s. 6		

Yoga i Hertha

Tirsdag den 22. januar 2019 kl. 19.30 - 21 starter yoga igen i Hertha i salen.

Yoga er godt for kroppen
- og for toppen!

Bedste hilsen Mikkel

Antroposofisk psykoterapi

Jeg er nu færdig med 3. år på uddannelsen til antroposofisk psykoterapeut på Rosenkreuzerskolen Lille Hammershus på Midsjtjælland. Det har været 3 vanvittigt spændende og intense år med weekendmøder én gang månedligt med 20 timers koncentreret undervisning og øvning. Det har vendt hele mit psykologiske verdensbillede på hovedet, og jeg har lært nye måder at anskue tilværelsen og mennesket på ud fra det antroposofiske verdensbillede.

De sidste 3 mødegange har vi haft "kaniner", dvs. enkeltpersoner og par, som mod gratis terapi, har stillet sig til rådighed for vores øvning. Det har givet mig mod på at arbejde videre med at få de 40 klienttimer, som vi skal have i løbet af det næste år. **Derfor tilbyder jeg i 2019 antroposofisk orienterede samtaler/terapi for 300 kr. for en session på 50 min.** Det kommer til at foregå om mandagen i et lokale, som jeg har lånt til formålet på Bizonvej i Skovby.

Ring/sms 4089 0383 eller mail allanelm@gmail.com for en tid. Spred gerne budskabet.

Antroposofisk psykoterapi er samtaler med udgangspunkt i det antroposofiske verdensbillede, hvorigennem vi vil søge at forstå livets tilskikkelser - herunder barndom, traumer, mønstre, parforhold, følelser og reaktioner m.m.

Vi vil forsøge at nå til en forståelse og accept af den biografi, vi har haft, og derigennem forløse den, så vi kan udvikle os videre og handle anderledes i det praktiske liv i overensstemmelse med de faser, vi gennemgår i livet.

Samtalerne kræver intet forudgående kendskab til Rudolf Steiners tanker, men blot åbenhed overfor at begive sig ind i en (måske) ny forståelse af sig selv og verden :-)

Kærlig hilsen

Allan Elm
Cand.psych. 1985
NLP master practitioner 1994
Udd. Steinerskolrelærer 2012
Autodidakt håndværker siden 2004

Brev fra Simone

When I arrived in Danmark I didn't know so much about the country, being a replacement the whole procedure was pretty fast and so, after slightly more than one month from my application, I found myself under a northern sky. Couldn't see mountains, or hills nowhere, as I came out from the airport staring at everything that was different. The danish sky looked vast on me, and brand new. Leaving nothing behind I couldn't ask for anything better. So I reached the community, and in Hertha I found myself home, a safe place just like a family should be. I was very impressed by having so many people taking care of my needs! I was blending in and of course doing lots of mistakes – but always encouraged by the staff and co-workers. I guess they were closing an eye from time to time, in that discretely supportive manner.

It took me a while to realise that my time in Hertha was truly enriching and one of the most fulfilling experience to this point. I worked in the garden learning that we shouldn't take for granted what we find in our dishes everyday... it could be produced in a more or less healthy and ethical way. And then I loved to drive, leaving in the morning when the community was still silent, coming back for the morgensang where we gathered for the daily activities. Later, in the last weeks of the project, I also played guitar for the Grease theater show in wich almost the whole community was involved. Coming back to music after many years was great. Today my head is filled with "gode minder" from those days, they come and go, but they keep coming back and there's no other way around it. I believe an individual is born broken and gets the pieces together while he goes on, and I found some essential pieces in Hertha.

*Love from Simone,
Italy the 17/12 2018*

Å lytte til hjertet av vår tid

Nord i Tanzania, høyt til fjells ligger landsbyen Umbwe Onana. Den mektige toppen av Kilimanjaro lyser med sin hvite snøkappe opp over alt i landsbyen. Som kontrast til det hvite står banantrærne frodig grønne rundt de små bolighusene. Menneskene i denne landsbyen er blant landets aller fattigste. Men Tanzania er i rask utvikling og flere barn får nå gå på skole. Likevel er de fleste utviklingshemmede barn og unge stengt ute fra fellesskapet, uten rettigheter til skolegang, diagnostisering eller medisinsk behandling. Er de lavt fungerende eller aktive, settes de i bånd eller gjemmes unna slik vårt samfunn også gjorde tre generasjoner tilbake.

En norsk kvinne, Ellen Graff Jenssen som selv har en nå voksen datter med Down syndrom støter på et fotografi tilbake i 2011 av to helt like små gutter. Foreldrene er døde av aids. Barna bor et sted i Umbwe Onana. De blir beskrevet som språkløse, aggressive og hyperaktive og til stor fortvilelse for landsbyen. Ellen blir dypt berørt og bestemmer seg for å finne disse guttene.

Og så begynner eventyret som Ellen kaller "et møte med to små døråpnere." Hun beskriver deres møte slik:

"Jeg kommer over boka "Rondane-Kilimanjaro". Mountains never meet but people do." Leser noen sider og vet at her er jeg hjemme. En e-post til forfatteren av boka Ilona Drivdal fører meg noen dager senere til et møte og en avtale om å bli med til Tanzania tre uker senere for å se på et opplæringscenter for ungdom – de trenger praktisk hjelp og støtte."

Ellen blir innlosjert hos en bondefamilie i landsbyen. Hun holder for seg selv at hun har tvillingene i tankene. Om kvelden blir hun vist rundt i landsbyen. På Vejen møter de noen bygninger som skiller seg ut fra de svært enkle nabohusene. De går inn på tunet for å hilse på en gruppe som står samlet utenfor:

"Der på tunet er det en gruppe voksne. Vi hilser hjertelig. Litt lenger bort leker en klynge med barn. Ut av flokken kommer to små gutter- prikk like – helt rolig, men målrettet gående mot meg. Vel framme tar de bestemt tak på hver sin side, smiler og legger hodene sine mot hvert sitt lår. Langsamt blir jeg klar over at dette er de to guttene fra fotografiet. Fullstendig overveldet setter jeg meg ned på huk og de to klatrer opp på hver sin side, legger hodene sine inntil meg og blir myke som to små kattunger. Vi blir sittende slik å vugge en stund inntil jeg kjenner de voksnes spørrende blikk. Jeg reiser meg langsomt. Så kommer spørsmålene: "What did you do? What happened? Please tell us." Og jeg forteller ...

Det ble guttene selv som fant meg, ikke omvendt. Det blir lovprisning og takksigelser – det hører med. Mørket faller raskt på og vi går hjem under stjernehimmelen med fullmånen lysende over den hvite toppen av

Kilimanjaro. Mektig og uvirkelig, men sant alt sammen.”

Guttene er på dette tidspunktet ni år gamle og bor på landsbyens barnehjem. Det eneste tilbudet de har fått på dagtid er en barnehage som de er alt for gamle til. Det finnes ingen andre muligheter. Dagen etter besøker hun denne barnehagen.

Ellens historie fortsetter slik:

“Det er grøtutdeling. Jeg setter meg på trappen til det lille huset som skygger både for sola og den hvite Kilimanjaro-toppen. Guttene har jeg ikke hatt kontakt med enda. Så snart de har grøt i koppene sine kommer de og inntar med den største selvfølgelighet sine plasser på mitt fang. Forunderlig nok stiller de andre barna seg i ring rundt. Ingen av dem gjør guttene rangen stridig.

De spiser og hviler seg mykt inntil meg. De vil vugge og hvile og kose. (-) Med ett lener den ene tvillingen seg bakover, ser på meg og sier kløkkert KILIMANJARO. Vi ler sammen og han tar på mitt hvite hår. Han vet at toppen av fjellet er hvitt. Det er også toppen av dette nye menneske de har funnet.”

Det viser seg at guttene har et språk. Kanskje forsvant det med foreldrene. Muligens har tryggheten fra en voksen lokket språket frem i dem.

Tilbake i Norge bar Ellen guttene med seg i sitt hjerte. Hun føler deres videre skjebne hvile tungt på seg. Det ble til flere samtaler og e-mails med bestyreren for barnehjemmet som også hadde knyttet seg tett til dem. Ellen lover at både hun og flere venner vil gi økonomisk støtte. Gavepengene gjorde det mulig at en ung kvinne som ville ta seg særlig av barna ble ansatt, og de fikk et diagnostiseringsopphold på Gabriella Rehabilitation Centre. Dette er opprettet i 2009 i leiede lokaler i utkanten av byen Moshi av Brenda Shuma og hennes ektemann Anthony.

Brenda Shuma, også kalt Mama Gabriella har valgt et liv sammen med utviklingshemmede og kjemper – sammen med Anthony for en ny bevissthet hos ulike myndigheter i lokalsamfunnet. Brenda er høyt utdannet og har undervisningskompetanse på høyskolenivå. Myndighetene mente hun kastet bort sin akademiske utdanning på barn og unge som ikke hadde livets rett. Denne holdningen til mennesker stigmatiserte foreldre med et utviklingshemmet barn. De turte ikke stå fram med dem. Lenge var dette den største utfordringen.

Da Ellen i 2011 for første gang møtte Brenda og Anthony var deres visjon å skaffe finansiering til å oppføre et selveiet Gabriellasenter. Noe av det første Ellen gjorde etter hjemkomsten var å opprette stiftelsen YES Kilimanjaro med det formål å støtte opp om det banebrytende arbeidet på Gabriellasentret. Og samtidig hjelpe fram utviklingen i små landsbyer oppunder Kilimanjaro.

Syv år etter, her i 2018 er visjonen blitt virkelighet. Til tross for stor motstand. Et nybygget senter på egen tomt med hele 1.300 kv.m. tilrettelagte lokaler er innviet og tatt i bruk. Norske YES Kilimanjaro har i alle år vært inspirasjonskilden. Sammen har de kommet langt; Elevtallet har økt fra 5 til 80, og køen av håpefulle har nådd 500. Myndighetene ser med stor undring på endringene som har skjedd med barna og kommer nå på kurs til Gabriellasentret for å lære.

Og de to små døråpnerne? Tvillingene Dotto og Kurwa som trakk Ellen hele vegen ned til Umbwe Onana og knyttet vennskapsbåndet mellom Norge og Tanzania. De er nå blitt 17 år gamle. Og flotte ungdommer med adekvat adferd, et godt språk og er utadvendte og sosiale. Den unge piken, Ester som ble ansatt for å være i mors sted er stadig en trygg base for guttene. Hva deres fremtid angår skal der nå arbeides med et entreprenørskapsprogram. De skal velge en yrkesvei og læres opp på Gabriellasentret.

Vår jord lider under utallige overgrep. Krieger som fører til sult, hungersnød og mennesker på flukt. Naturkatastrofer som en konsekvens av at vi objektiverer naturen og undertvinger livet på kloden. Listen er lang, og vi kommer lett som enkeltmennesker til å føle oss maktesløse. Ellens fortelling kan tenne et håp i oss og vise hva et menneske kan impulsere hvis vi lytter til vårt hjerte. Og handler.

Hvis du vil vite mer om dette initiativet ligger det en folder i reolen i fellesbygget.

Ønsker alle et fredelig nytt år.

Kari Vibeke

En lille fortælling om fondsansøgning

I de forløbne 4-5 år har Hertha som helhed fået omkring 11 mio. kr. fra forskellige fonde.

Ud over de almindelige betingelser for, at en fond vil bruge tid på ens ansøgning - at ansøgningen ligger inden for fondens formål, at den er ordentlig gennemarbejdet og tilpasset den aktuelle fonds fokusområde osv. - har vi i tidens løb uddraget en række andre erfaringer, som vi godt vil fortælle lidt om her.

De erfaringer vi har kunnet uddrage af dette store arbejde - som er udført af Landsbyfonden, Suell-team og HBV - er, at man kan tegne et fondssøgningens "kors" med forskellige parametre på effektivitet og kontakt. Hvis vi starter med den vandrette dimension, kan man sende en papiransøgning, som de fleste finder naturligt. Da fondene almindeligvis modtager rigtig mange ansøgninger, har man ganske kort tid til at gøre sekretæren/ bestyrelsen interesseret i ens projekt. Hvis man er kreativ, kan man pifte sin ansøgning op med andre materialer, som kan gøre sekretæren eller bestyrelsesmedlemmet, som forbereder ansøgningen til behandling, interesseret og nysgerrig. Det kan f.eks. være flotte brochurer, videoer og genstande, som illustrerer projektet, man søger til. Endelig kan man benytte sig af den, for mange, mere vanskelige vej, nemlig personlige kontakter. Man kan ringe til sekretæren med sine spørgsmål, forsøge at få kontakt med én fra bestyrelsen via bekendte, eller man kan simpelthen bede om et møde.

Ser vi på den lodrette dimension, kan vi se på, hvad man kan ansøge til. Starter vi i bunden, kan man søge til "maskiner", som kan omfatte f.eks. inventar til køkkener, møbler, motionsapparater, kontorinventar, computerudstyr osv. Ofte vil mindre fonde gerne give til denne type projekter.

En anden type ansøgninger kan dreje sig om midler til at få sat en forberedende proces i gang - dvs. løn til at ansætte en proceskoordinator eller en fundraiser eller én, som kan udarbejde projektmaterialer. Nogle gange ansætter projektet en person i en kort periode med den opgave at søge fonde til at videreføre vedkommendes egen ansættelse.

Endelig er der den tunge del, hvis man har større projekter, som omfatter byggeri. De færreste fonde ønsker at donere til mursten. Men kan man indleje et byggeri som et nødvendigt element i en større sammenhæng, som ikke kun omfatter byggeriet, men hvor byggeriet er en del af, eller en forudsætning for en større helhed, som ligger inden for det, især store fonde har interesse i, kan det ofte lade sig gøre.

Fondsansøgningens "kors" kan illustreres således:

Byggerier

|

|

Mennesker (løn)

Papiransøgning -- Andre materialer (Fx videoer, artefakter) -- Personer

|

|

Maskiner

Ser vi nu på Hertha, kan man sige, at vi i tidens løb har benyttet et bredt udvalg af metoder og søgt rigtig meget forskelligt. Vi har søgt til store og små projekter, og vi har sendt mange typer ansøgninger frem, og vi har benyttet os skamløst af gode kontakter, oftest med rigtig fine resultater. Det er vor erfaring, at de bedste resultater af ansøgninger til de svært finansierbare mursten, opnås gennem personer med direkte kontakt og interesse for vore projekter. Aktuelt har f.eks. en slægtning til en af vore beboerne været af uvurderlig betydning, i og med, at han har kastet sin kærlighed på Hertha, og har rådgivet og formidlet kontakt, så vi nu har langt størstedelen af midlerne til det nye bofællesskab på nr. 25-27 og ombygningen af Herthahus, og kan starte på byggeriet først i det nye år. Det skal dog understreges, at der stadig er et stykke vej, før vi er i mål med det hele. Bl.a. udestår den vigtige finansiering af Herthahus' optimerede energisystem. Se skema herunder.

Ligeledes gør den kendsgerning sig gældende, at når nogle fonde finder et projekt støtteværdigt, vil andre ofte også gerne være med.

Det hjælper også, at vi i Hertha nu har opnået en kritisk masse, som også gør fonde interesseret. Hertha Levefællesskab er blevet et eksempelprojekt, som i princippet kan eftergøres, og Hertha har gennem 21 år vist sin levedygtighed, og det aftvinger en vis respekt.

Selvom det er svært at få fondsbestyrelser til at aflægge personligt besøg, har det – hvis det lykkes – ofte en rigtig god effekt. En lille anekdote fra en anden type besøg, kan vise hvad der menes: En "hardcore" embedsperson var med på rundvisning forud for et møde i HBV. Da vedkommende kommer ud fra staldbygningen efter at have set det hele, udbryster hun "det havde jeg sgu ikke ventet". En åbning til mennesket bag facaden.

Kikker vi nu på de forskellige projekter, som vi har på vej og/eller gerne vil have "sat i søen" kan vi illustrere dem som vist på næste side.

	Finansierings behov	Helt finansieret	Delvis finansieret	Mangler finansiering	Aktuel status
Nyt bofællesskab på Landsbyvænget 25-27	21.718.000	x			Forventes iværksat marts 2019
Etablering af fliser, parkering, tilgængelighed, møbler, atriumgård, glasmosaik planter, terapirum mv. til 25-27	2.137.200		500.000 fra Aage og Johanne Louis-Hansens Fond, 100.000 fra Spar Nord Fonden	1.537.200	
Ombygning af Herthahus	11.520.000	x			Forventes iværksat juli 2020
Jordvarme, solceller mv. til Herthahus	860.000			x	
Ombygning af kulturelsal		x			Finansieres af HBV
Maskinhus til stald og gartneri		x			Finansieres af HBV
Renovering af tag i jordkælder		x			Finansieres af HBV
Tilbygning til Fælleshuset	Ca.800.000. Fliser mv: 140.000				Fælleskasse: Tilbygning. HBV: Fliser mv.
Pedelskur	Ca. 200.000				Finansieres af HBV og Landsbyfonden
Kondi- og formidlingssti				x	Fondssøgning i gang
Fælles- og Kulturhus (større til- og ombygning af fælleshuset - bl.a. større sal)				x	Afventer effekten af den nye tilbygning
Overordnet torve- og vejprojekt (tilgængelighed)				x	Mangler ambitiøst helhedsprojekt

Mit Hertha

Jeg skriver her for at fortælle noget om mit forhold til Hertha.

Jeg kom til Hertha som volontør for over 5 år siden og har boet her lige siden. Inden da var jeg blevet færdig med min universitetsuddannelse (kandidat i sprog og kultur), jeg boede i Frankrig og var ansat i en hjælpeorganisation (NGO). Men jeg trængte til at være i et sundere samfund, et bedre fungerende demokrati og jeg længtes efter Nordeuropa og faktisk helt særligt efter... Island. Det lykkedes mig dog ikke at finde et passende projekt deroppe. Samtidig læste jeg om Hertha på nettet, uden at rigtig fange et ord om, hvad antroposofi var for noget, og også uden at kunne forestille mig hvordan et fællesskab fungerede. Alligevel valgte jeg at komme til Hertha og var glad for at Randi satsede på mig. Jeg var tryk ved at kaste mig ud i noget ukendt og uforståeligt. Der kan man måske tale om skæbne. Der var noget der kaldte på mig, som min forstand ikke kunne gribe, men som fremtiden ville vise fandtes.

Min første oplevelse var at komme til et rigtigt dejligt sted. Jeg blev varmt modtaget af mine medvolontører, ironisk nok var en af dem islandsk, Gudrun (som i øvrigt spillede en vigtig rolle i min integration i den første tid). Jeg kan godt sige, at det var en kæmpe forandring i mit liv at komme her. Jeg kunne mærke med det samme en venlig og imødekommende stemning hos folk i Hertha. Det var nyt for mig, og det var jeg rigtig glad for. Det har været med til at gøre, at jeg hurtigt følte mig inkluderet. Min tid som volontør gik som en drøm, og efter endnu et inspirerende år flyttede jeg ind hos Diana, Clemens og Vitus i 19B (Diana og jeg havde været kæresten i næsten et år – dog for det meste hemmeligt). Vi bor nu 2 huse længere mod øst, som vi har fået lov til at købe for 2 år siden.

Jeg har haft en del forskellige professionelle oplevelser i Danmark, fra operatør i et industrielt vaskeri, til avisomdeler om natten m.m. Jeg blev ansat i Ganefryd (helsekost i Århus) for næsten 3 år siden, hvor jeg har arbejdet som bager lige siden. I perioder hjælper jeg Matthias, når han har store projekter. Sidste men ikke mindste er jeg vikar i bageriet i Hertha, hvor jeg også skal afløse Katja i hendes barsel og gøre mit bedste for at "fit her shoes".

Jeg føler mig meget heldig at være en del af Hertha, og jeg synes selv jeg har udviklet mig enormt meget her som menneske, takket være den inspiration jeg finder i antroposofien, den sociale og kulturelle vævære, der finder sted i Hertha og selvfølgelig min familie her. Jeg kan i øvrigt slet ikke forestille mig at vende tilbage til et liv udenfor et fællesskab.

Hvis alt går godt, skal jeg være far i sommer, og jeg glæder mig uendelig meget til det.

Vi ses på Landsbyvænget
kærlig hilsen
Mathieu

Stafetten gives videre til Jytte

Januar nyt fra landbruget

Af Lars Pedersen

Medarbejderne

I landbruget er vi meget glade for vores store nye pauserum. Tidligere sad vi meget klempt, og der var ikke plads til at invitere gæster til vores formiddagspause. Det er nu blevet andre tider. Alle er velkommen til at komme

og drikke kaffe eller te sammen med os mellem kl. 10:30- 11:00. Hvis I er flere må I gerne sige til i forvejen, men kommer du alene, så bare mød op. Lige nu har vi fast besøg af Camillas private pasningsordning hver fredag. Camilla kommer sammen med hendes tre børn. To af børnene, Ava og Tobias, kommer fra Hertha. Det 3. barn, Louise, bor i Blomsterparken på den anden side af Langelinie. Der er en god kontakt mellem børnene og landbrugets medarbejdere. Om fredagen får Tyge også sin formiddagskaffe inden han drager til Skanderborg for at sælge Herthas mælk, brød og kager ved Skanderborgskolen.

Markerne

Som jeg skrev om i sidste nummer af Tante Hertha, har vi syd for stalden plantet en række træer. Det er en blanding af hassel, spisekastanjer, æble, pære og blommetræer. Det er især Lars O., der har lagt kræfter i dette arbejde. Han har i sine 10 år på Hertha savet rigtig meget træ op til brænde, så det er vel på sin plads også at plante nogle. Desværre var harenne meget hårde ved de første træer der blev plantet, så vi måtte købe nogle såkaldte vækstrør for at beskytte dem mod bid af vildtet. De er ikke så pæne, men der er altså levende træer inden i de hvide rør der står på en stribe ned over marken.

Dyrene

Vi begyndte at inseminere køer og kvier omkring den 1. november. Efter 9 måneders drægtighed passer det så med, at de kælver omkring 1. august. Det er når vi starter op igen efter sommerferien. Det er gået meget bedre med at få dem drægtige igen i forhold til året før. Vi satser på, at der er 10, der bliver drægtige inden for den planlagte periode, og det ser ud til at det lykkes.

Efterårets kalve er endnu ikke vænnet helt fra mælken, og de har stadig daglig samvær med deres mødre. Efter den daglige malkning går køer og kalve sammen. På billedet er det Theodora, hendes kalv Tidsel, der får mælk, og Kasper der sørger for, at det går ordentlig til.

Landbrugsmøde

Tirsdag den 11. december var der indbudt til landbrugsgruppemøde i staldens pauserum. Der mødte 10-15 personer op. På dagsordenen var en inddeling i interesseområder, som man kunne melde sig på. De forskellige interesseområder med tilmeldte fremgår af følgende:

Præparater: Gitte, Camilla
Husdyr: Carsten, John, Gitte, Camilla
Natur: Rita, Hans
Planter: Camilla, Carsten
Byggeri: John
Årstidskalender: Tyge

Der var forskellige holdninger til, om inddelingen i interesseområder er den rigtige struktur for en fremtidig landbrugsgruppe. Ideen var at give mulighed for at fordybe sig i et bestemt område uden at man nødvendigvis forholdt sig lige så intenst til andre dele af landbrugsorganismen. Jeg tænker, at tiden må vise hvilken struktur og tilpasning, der tilgodeser flest. Vi blev enige om at præsentere landbrugsgruppen på næstkommende landsbymøde. Det er den 24/1-2019.

*Fra alle os til alle jer:
I ønskes et godt og
fremgangsrigt nyt år*